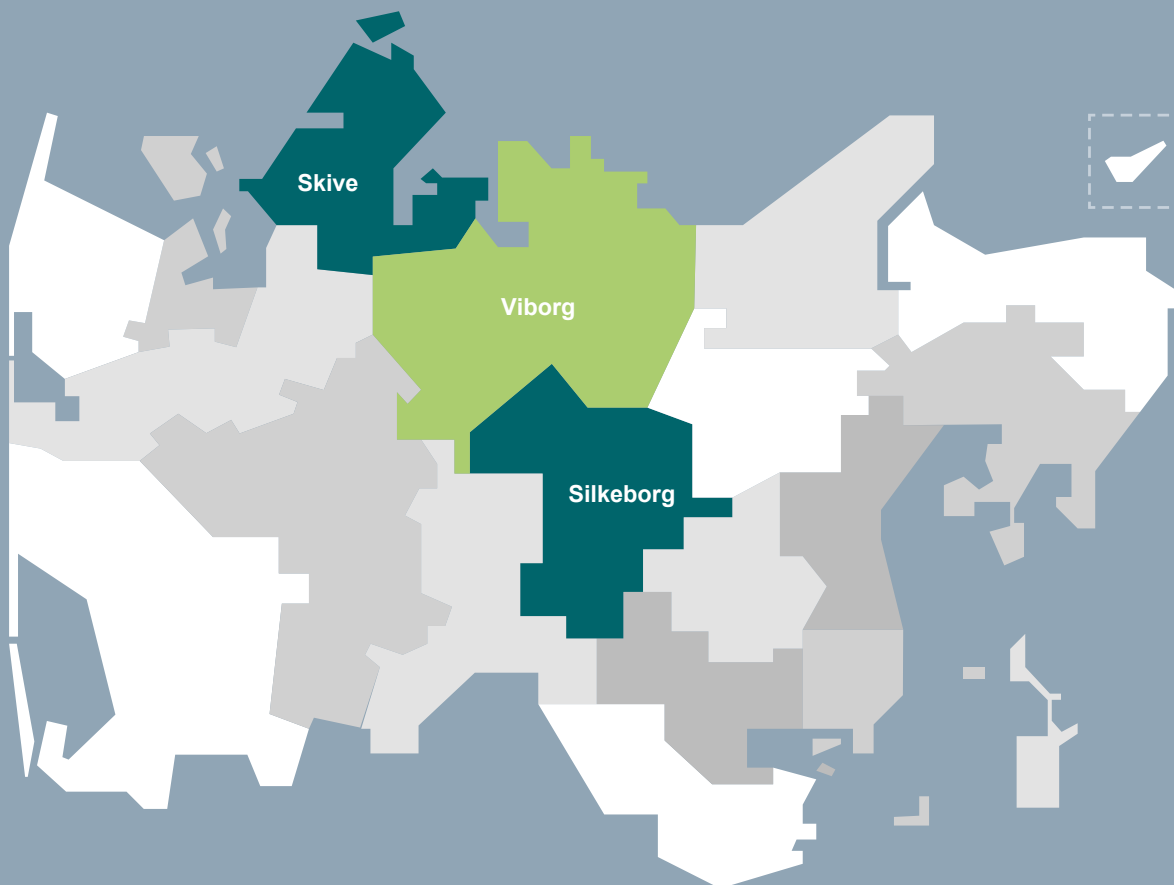

PIXI-UDGAVE AF PROJEKT LIVETS AFSLUTNING

HVAD BETYDER EN TYDELIG FORVENTNINGSAFSTEMNING FOR, OM DEN DØENDE FÅR RO OG LOV TIL AT DØ?

Midtklyngen

Projektperiode September 2018 - September 2020

Baggrund

Viborg, Skive og Silkeborg kommuner, de praktiserende læger og Hospitalsenhed Midt, har med det toårige projekt sat fokus på borgers ønsker for livets afslutning. En række undersøgelser har vist, at borgers ønsker for livets afslutning ikke altid efterleves.

Formål

Formålet med projektet har været at styrke mulighederne for, at den enkelte borgers ønsker for livets afslutning kan efterleves, og at det sker i tæt samarbejde med borger, dennes pårørende og

det sundhedspersonale, der er involveret undervejs. Derudover har formålet med projektet været at styrke og nytænke eksisterende indsatser samt implementere gældende retningslinjer og anbefalinger i relation til livets afslutning.

Metode

Projektet har, udover kortlægning af eksisterende indsatser i Midtklyngen, bestået af en kvalitativ dataindsamling med 164 samtaler og analyse, begge udført gennem borgerdesign-metoden.

I Midtklyngen har vi samlet talt med:	Antal personer
Borgere på plejehjem, forsoningstilbud, hjemme og på hospital + pårørende	58
Praktiserende læger	6
Læger og sygeplejersker på hospitaler	6
Medarbejdere og ledere på hospice	2
Regionale og kommunale ledere	17
Medarbejdere i hjemmeplejen	24
Medarbejdere på plejehjem og forsoningstilbud	17
Andre medarbejdere i primær sektor (rehabilitering, forebyggelse og palliation)	12
Hospitalspræster og præster i Midtklyngen	10
Vågetjenester	2
Aktører udenfor Midtklyngen	10
Samtaler med i alt:	164 personer

På baggrund af analysen af samtalerne og den afdækkede viden, blev følgende fokusområde for projektet besluttet:

Hvad betyder en tydelig forventningsafstemning for, om den døende får ro og lov til at dø?

Forventningsafstemningen sker gennem samtalerne om:

- Livsforlængende behandling og pleje
- Genoplivning
- Det praktiske
- Det eksistentielle – liv og død

Herefter blev 18 forskellige prøvehandlinger på tværs af Midtklyngen gennemført over en periode på tre måneder.

Konklusion og resultater

Konklusionen på Projekt Livets afslutning er, at i flere situationer viser det sig, at vi har manglende kendskab, viden, muligheder og kompetencer til at indfri og efterleve borgernes ønsker for livets afslutning. På den baggrund er der udarbejdet en række indsatsområder, som konkretiseres i form af en implementeringsplan.

Indsatsområder der vil kunne styrke mulighederne for, at den enkelte borgers ønsker for livets afslutning kan efterleves:

- Samtaler – Afholde forventningssamtaler om livets afslutning.
- Behandlingsniveau og Behandlingstestamente – Stillingtagen, afklaring og udbredelse.
- Retningslinjer – Udvikle og implementere klare retningslinjer.
- Dokumentation – Tydelig og tilgængelig dokumentation internt og på tværs af fagsystemer.
- Pårørende – Inddrage og støtte.
- Våger – Udbrede kendskab.
- Kompetencer – Udvikle medarbejderkompetencer.

Som det fremgår af de oplyste anbefalede indsatsområder og implementeringsplanen, der følger på næste side, så kræver det fælles målsætning og tværfagligt og tværsektorielt samarbejde for at kunne styrke mulighederne for at efterleve borgers ønsker for den sidste tid.

Gevinsten af de pågældende indsatsområder kan opsummeres som vist herunder:

Borgere/Pårørende:

- Føler sig set og hørt.
- Øget tryghed og troværdighed, når ønsker efterleves.

Medarbejdere:

- Faglig løft.
- Klarhed om ansvarsfordeling giver tryghed.
- Øget arbejdstilfredshed og trivsel blandt medarbejderne.

Økonomi/Ressourcer:

- Beslutninger truffet i god tid – kan frigive tid senere i forløbet.
- Reduktion i uhensigtsmæssige og uønskede indlæggelser og behandling.
- Forbedret patientsikkerhed pga. tydelig og tilgængelig dokumentation.

Vi håber, at den kommende implementeringsperiode vil medvirke til, at flere borgere og patienter får ro og lov til at dø. Med baggrund i et øget fokus vil endnu flere opleve, at personalet enten kender til eventuelle beslutninger, eller at der gennem dialog skabes klarhed, når der ikke er truffet beslutninger.

Endvidere håber vi, at det øgede kendskab projektet skaber på livets afslutning hos medarbejderne i kommuner og regioner, gør det lettere at være

borger, at overbehandling eller fejlbehandling forebygges, og at flere får mulighed for at dø i eget hjem i stedet for på et hospital, hvis dette er ønsket.

Projektet har gennem de seneste to år erfaret, at vi i Midtklyngen allerede er godt på vej.

Tak til alle der har deltaget, både patienter, pårørende, medarbejdere og samarbejdspartnere.

Formandskabet for Projekt Livets afslutning
Udarbejdet - August 2020

Resultater og anbefalinger fra prøvehandlingerne er ved projektets afslutning, samlet i nedenstående implementeringsplan til udrulning i Midtklyngen. De syv indsatsområder er blevet til seks fokusområder.

Implementeringsplan for de 6 fokusområder			
Fokusområde	Målsætning	Ansvarlige	Tidsplan
1. Systematisk samtale med borger/pårørende om livets afslutning gøres til en ydelse, i et 1-årigt forsøg på 6-8 arbejdspladser i Midtklyngen	<ul style="list-style-type: none"> - At flere borgere undgår unødvendig behandling og indlæggelse ved livets afslutning. - At flere borgere får ro og lov til at dø. - At flere borgere oplever, at deres ønsker til den sidste tid, efterspørges og om muligt efterleves. 	Tværgående arbejdsgruppe* og lokale ledere.	Hele 2021. Evaluering første kvartal 2022
2. Behandlingsniveau og Behandlingstestamente - stillingtagen, afklaring og udbredelse	<ul style="list-style-type: none"> - At alle sundhedsprofessionelle kender behandlingstestamente og dets rammer for anvendelse. - At læger og sundhedsprofessionelle bliver bedre til dialogen om ønsker for behandlingsniveau, herunder klarere ansvarsfordeling parterne imellem. - At beslutningerne skal være synlige i vores dokumentationssystemer. - At undgå unødige behandling og indlæggelse. 	Tværgående arbejdsgruppe* og lokale ledere.	Første kvartal 2021
3. Retningslinjer - Udvikle og implementere klare retningslinjer	<ul style="list-style-type: none"> - At sikre tilstrækkelig implementering og kendskab til nationale/regionale retningslinjer og vejledninger i forhold til palliation og livets afslutning. 	Temagruppen for den voksne patient.	Aftales i 2020 i Klyngestyregruppen
4. Dokumentation - Tydelig og tilgængelig dokumentation internt og på tværs af sektorer	<ul style="list-style-type: none"> - At fravalgsbeslutninger er tydelig formuleret i journalen. - At undgå tvivl blandt personalet. - At borgere/patienter og pårørende oplever, at ønsker om fravalg af behandling og genoplivning efterleves. 	Tværgående arbejdsgruppe* og lokale ledere.	1.12.2020 til 1.5.2021
5. Pårørende - Inddrage og støtte	<ul style="list-style-type: none"> - At inddrage og støtte de pårørende, der hvor borger/patient giver lov ved livets afslutning. - At de pårørende oplever tryghed i den sidste tid, uanset dødssted. - At udbrede kendskabet til kurset "Lær at tackle hverdagen som pårørende", som kan anvendes til pårørende, der er nærtstående til en voksen med langvarig sygdom. 	Lokale ledere.	Optimeres løbende
6. Våger - Udbrede kendskab	<ul style="list-style-type: none"> - At øge kendskabet til og samarbejdet med de frivillige vågetjenester på HE Midt, praksissektor og i de 3 kommuner. - At øge trygheden ved livets afslutning i eget hjem, på plejecentre og hospitaler og derved forebygge indlæggelser. 	Lokale ledere og formandskabet for livets afslutning.	Planlægge to aftenarr. i 2021.

* Bestående af de 2 formænd for Projekt Livets afslutning, 1 læge fra almen praksis, 1 hospitalslæge, 2 kommunale ledere og 2 valgfrie pladser (evt. med deltagelse fra præhospitalet)